

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 066 310/99-5020
Signatura: bf6cs104

Oblastní pracoviště č. 6
Okresní pracoviště Ústí nad Labem

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Ústí nad Labem, Neštěmická 6, 400 07 Ústí nad Labem, Neštěmická 6/787
Identifikátor ředitelství:	600 085 635 IZO: 044 226 268
Ředitel školy:	Mgr. Václav Hraba
Zřizovatel:	Město Ústí nad Labem, Velká hradební 8, 401 00 Ústí n. L.
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Ústí nad Labem, W. Churchilla 1348/6
Termín inspekce:	23. - 25. březen 1999
Inspektoři:	Mgr. Miroslav Hyška, Marta Dolinská, Mgr. Věra Heřmánková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, tematické plány učitelů školy, inspekční záznamy z hospitací, výroční zpráva školy, plán práce školy, výkaz Škol V 3-01, žákovské knížky, žákovské práce, dokumenty z oblasti řídicí a kontrolní práce ředitele školy (ŘŠ).

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní školu, která má právní subjektivitu, navštěvuje v tomto školním roce 543 žáků v jedenadvaceti třídách (z toho 11 tříd na prvním stupni). Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů Základní škola čj. 16 847/96-2. Součástí školy je i školní družina (čtyři oddělení) a školní jídelna. Hodnocení v níže uvedených bodech se vztahuje především k podmínkám a průběhu výchovně vzdělávací činnosti na 1. stupni, ve vybraných vyučovacích předmětech na 2. stupni (český jazyk, cizí jazyky, matematika, fyzika, hudební výchova a praktické činnosti).

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Učebny 1. stupně jsou umístěny ve dvou pavilonech. Třídý jsou vybaveny potřebným nábytkem, úložnými prostory, magnetickými tabulemi. V některých třídách jsou položeny koberce, které učitelky využívají k výuce i k relaxaci. V obou pavilonech je instalována barevná televize, video, v každé kmenové učebně je radiomagnetofon. V pavilonu 3. - 5.

tříd se nachází odborná učebna hudební výchovy, cizích jazyků. Samostatná učebna vybavena potřebnou odbornou literaturou a pracovními materiály pro žáky je vyčleněna pro ambulantní nápravu. Postupně se doplňuje vybavení pomůckami, mnohé pomůcky si učitelky vyrábějí samy. K dispozici jsou další procvičovací materiály.

Na 2. stupni využívá škola další odborné učebny (školní dílny, učebnu výpočetní techniky, fyziky a chemie, školní dílny, učebnu pro výuku šití, cvičnou kuchyňku, učebnu výtvarné výchovy). Pro výuku tělesné výchovy jsou k dispozici dvě tělocvičny a školní hřiště s nevyhovujícím povrchem.

Učební pomůcky a didaktická technika je dostupná v potřebném množství. Tyto prostředky jsou ve výuce využívány. Na výrobě některých pomůcek se podílejí učitelé i žáci.

Ve výuce se používají učebnice různých nakladatelství, v posledních letech se škola zaměřuje na nákup ucelených řad, které odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu.

Velmi dobře je vybavena učebna výpočetní techniky (jeden server + 23 PC v síti). V oblasti programového vybavení jsou k dispozici výukové programy pro všechny předměty. Tato učebna je pravidelně využívána.

Chloubou školy je žakovská knihovna a studovna, žáci ji mohou navštěvovat před i po vyučování. Jedná se vlastně o multimediální záležitost (k dispozici PC s množstvím CD ROM, televize, video, v plánu je instalace Internetu). Součástí je i učitelská knihovna, nákup odborných publikací a CD ROM věnuje vedení školy značnou pozornost.

Škola má pro realizaci vzdělávacího programu dostatečné odpovídající prostory, počet odborných učeben, jejich vybavení a modernizace opravňují ČŠI ke konstatování, že školu lze v této oblasti hodnotit jako nadprůměrnou.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Především třídy 1. stupně i společné prostory 1. i 2. stupně jsou vesměs velmi pěkně a funkčně vyzdobeny. Na příznivém dojmu se podílí i bohatá květinová výzdoba a nápadité rukodělné a výtvarné práce žáků. Takové prostředí pak navozuje přátelskou atmosféru, působí na rozvoj estetického citění žáků a příznivě ovlivňuje jejich chování.

Ve většině tříd 1. stupně je běžné zařazování relaxačních a oddychových momentů, pozornost je věnována psychohygieně psaní. Žakovský nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům, ve třídách je dostatek úložného prostoru pro pomůcky a sešity. Okna tříd jsou proti přímému světlu opatřena závěsy. Z hlediska psychohygieny nevyhovují svou velikostí třídy s vyššími počty žáků (v obou třetích ročnících je 32 žáků). Nedostatek prostoru může mít negativní dopad na chování žáků, např. na projevy agresivity. Nepříznivé je rovněž zatékání do prostor spodní chodby, voda ze střechy je odchyťována do různých nádob.

I na druhém stupni převažuje nový školní nábytek s nastavitelnou výškou lavic a židlí. Starší nábytek je pravidelně opravován. Ve třídě VII. B však řada židlí neodpovídá velikosti lavic.

Pitný režim je zajištěn velmi dobře, žáci si mohou koupit vitamínové a další nápoje v pěti automatech, ve školním bufetu, který je otevřen každou přestávkou, akceptováno je také osobní řešení žáků.

Velmi dobré podmínky má škola pro pohyb žáků. Kromě prostorných a světlých chodeb mohou žáci trávit velkou přestávkou na školní zahradě.

Rozvrh hodin a přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků.

Rozvrh hodin a přestávek je stanoven a dodržován, pracovní místa jsou dobře vybavena, estetika prostředí je velmi dobrá, škola vytváří nadstandardní podmínky v oblasti občerstvení a relaxace. Psychohygienické podmínky školy hodnotí ČŠI jako nadprůměrné s výjimkou tříd s vyššími počty žáků na 1. stupni.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výuku na prvním stupni zajišťuje jedenáct učitelů, deset získalo předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilost. Na druhém stupni zajišťuje výuku patnáct učitelů včetně ředitele školy a jeho zástupkyně, z toho dva dokončují studium na pedagogické fakultě. Příznivé je věkové složení ped. sboru i ta skutečnost, že na škole vyučuje pět učitelů mužů. Příznivá je i stabilizace učitelů.

Vedení školy v maximální možné míře využívá odborné způsobilosti učitelů, největší problémy jsou s aprobacemi cizích jazyků. Tyto hodiny zajišťuje škola prostřednictvím studenta PF a externisty. Interní učitelé jazyků se zúčastňují kurzů s touto problematikou. Při odečtení hodin cizích jazyků je na druhém stupni zajištěno 92 % hodin učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Případná absence odbornosti se neprojevila ve větší míře na kvalitě hospitovaných hodin.

Personální podmínky školy hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Učitelé mají zpracovány pro všechny předměty tematické plány, osnovy českého jazyka i matematiky jsou v navštívených třídách plněny. Vyučující jsou seznámeni s úpravami a doplňky vzdělávacího programu Základní škola, které byly pod č.j. 25 018/98-22 schváleny MŠMT ČR v srpnu 1998. Ředitel školy byl upozorněn na možný nesoulad mezi používanou učebnicí v některých třídách sedmého ročníku (český jazyk mluvnice) a učební osnovou a na nutnost rozpracování osnov literární výchovy na 2.stupni. Dle sdělení ředitele školy toto bude předmětem jednání předmětové komise.

ČŠI nezjistila neplnění učebních osnov ve sledovaných vyučovacích předmětech.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

1. stupeň

Hospitační činnost na 1. stupni byla zaměřena na sledování výuky českého jazyka a matematiky (celkem 10 hodin). Všechny hodiny byly včetně tabule a dalších pomůcek předem připravené a jednotlivé činnosti byly dobře naplánované a rozvržené. Z pomůcek byly využívány kartičky, obrázky, jednou magnetofon.

Základní organizační formou výuky ve všech navštívených hodinách českého jazyka bylo hromadné vyučování, z metod byl nejčastěji používán dialog, procvičování učiva, samostatná práce žáků. Jen v jednom případě byla zvolena práce ve dvojicích. Velmi dobré, nadprůměrné byly hodiny v I. A, II. B a IV. A. Společnými znaky těchto hodin byla dobrá organizace práce, různorodost činností, forem a metod práce. Motivace, didaktické hry, účelné využití celého prostoru třídy, důraz na logické myšlení a dostatek prostoru pro aktivitu a vlastní činnost žáků, pozitivní hodnocení a funkční nenásilné zařazování oddechových a relaxačních chvil vedly žáky k vysoké aktivitě a spolupráci s učitelem.

V nižších ročnících se dobře uplatnily mezipředmětové vztahy, nejčastěji s prvoukou, ale i s matematikou, hudební výchovou, dopravní výchovou. V prvních ročnících dbaly

vyučující na střídání činností a změny temporytmu vyučovací hodiny. V hodinách čtení a literární výchovy se žáci učili pozorně vnímat literární text, rozumět jeho významu a smyslu, seznamovali se základními literárními pojmy. Vyučující kladly důraz na výrazné čtení - intonaci, frázování, větňý přízvuk, změnu síly hlasu. Více pozornosti a času je potřeba věnovat v českém jazyce rozvoji vyjadřovacích schopností žáků, využívat v mluvnici pro větší názornost mluvnické tabule (např. při skloňování podstatných a přídavných jmen), ve vyšších ročnících pravidelně učit žáky pracovat s jazykovými příručkami (především s Pravidly českého pravopisu).

Také v navštívených hodinách matematiky převládala frontální výuka spojená s procvičováním a samostatnou prací žáků. Pouze v jedné hodině uplatnila vyučující diferencovaný přístup - žákům zaostávajícím se věnovala individuálně, pro žáky nadané byl připraven další zaměstnávací materiál.

Sešity žáků ve sledovaných předmětech mají převážně velmi dobrou úpravu, zadané úkoly a cvičení jsou pravidelně kontrolovány a opravovány. Ve vyšších ročnících je zapotřebí více pozornosti věnovat práci s chybou - vést žáky důsledněji k odhalování chyb a jejich následné korekci. Ve většině tříd vládla přátelská atmosféra.

Celkové hodnocení výuky na 1. stupni - spíše nadprůměrné.

2. stupeň

Český jazyk

Hospitace proběhly ve třídách všech ročníků. Převážnou část hodin charakterizovala tvůrčí pracovní atmosféra. Mezi učiteli a žáky jsou pozitivní vztahy, které přispívají k efektivitě hospitovaných hodin. Hodiny byly dobře strukturované, měly klasičtější formu, střídala se společná práce s individuální činností, žákům byl dán prostor a klid na samostatnou práci. Individuálně a citlivě přistupují vyučující 2. stupně k žákům dyslektikům. Žáci jsou pravidelně kontrolováni a hodnoceni. Předmětová komise koordinuje systém sešitů, kontrolních slohových prací i diktátů. Výjimkou byla hodina mluvnice v sedmém ročníku, kde žáci bez vhodné motivace i hodnocení společně probírali ústně jedno cvičení za druhým bez jakéhokoliv zpestření či relaxační činnosti. S přibývajícím časem klesala aktivita, řada žáků se nezapojovala do práce vůbec. Materiální zajištění výuky je dobré, je třeba doplnit kabinet českého jazyka o sadu nových Pravidel českého pravopisu.

ČŠI hodnotí hospitované hodiny celkově jako spíše nadprůměrné.

Cizí jazyk

Škola žákům nabízí anglický a německý jazyk. K výuce jsou využívány kromě kmenových učeben dvě učebny jazykové a pro nácvik a opakování je využíváno bohatého programového vybavení počítačové učebny.

Pokyny k výuce v hospitovaných hodinách byly vedeny v cizím jazyce. Střídala se práce společná s prací samostatnou. Kromě učebnic jsou využívány i živé texty z novin a časopisů. Výuka je v některých hodinách zpestřována písněmi, poslechovými aktivitami a relaxačními momenty, přesto ČŠI doporučuje tyto momenty využívat ve větší míře. Velmi zdařilá byla hodina v počítačové učebně, je zřejmé, že žáci jsou na tuto práci zvyklí, hodina byla efektivní.

System výuky cizích jazyků lze hodnotit jako funkční, s určitými nedostatky.

Matematika a fyzika

Ve všech hospitovaných hodinách byla výuka vedena pouze frontálně, konkrétně pak metodou řízeného rozhovoru. K plnění výchovně vzdělávacích cílů docházelo převážně prostřednictvím předávání nových poznatků. Při takovém způsobu výuky jsou žáci málo aktivní. V malé míře byly zastoupeny metody, které podněcují žáky k produktivní aktivitě, k samostatnému rozhodování (bez pomoci učitele) a jeho zdůvodnění, a tak rozvíjet žákovu schopnost rozhodovat.

Společné všem hospitovaným hodinám bylo, že vyučování probíhalo v pěkném prostředí a příjemné atmosféře. Žáci jsou systematicky vedeni k pěknému písemnému i ústnímu projevu. Sešity a domácí úkoly jsou vyučujícími průběžně kontrolovány.

Celkově hospitované hodiny byly velmi dobré.

Hudební výchova

Výuka je zajištěna kvalifikovaně ve velmi dobře vybavené učebně hudební výchovy. Je zpracován plán výuky, který postupně prohlubuje jejich dovednosti a znalosti v jednotlivých ročnících (systém spirály).

Důraz je kladen na aktivní činnosti žáků - vokální, instrumentální a poslechové. Jsou zde uplatňovány mezipředmětové vztahy, žáci o hudbě a zážitcích z poslechu hovoří. Při namátkové kontrole žákovských knížek nebyly zaznamenány v 7. a 9. ročníku známky z hudební výchovy.

Výuku hudební výchovy hodnotí ČŠI jako vynikající.

Praktické činnosti

Pro tento předmět je škola vybavena velmi dobře kuchyňkou, učebnou s deseti elektrickými šicími stroji, kovodílnou i dřevodílnou. Třída je na výuku dělena na chlapce a dívky. Výuka probíhá podle tematických plánů, kde obsah učiva je zaznamenán po celcích s určenou hodinovou dotací.

V hospitovaných hodinách dokázali učitelé svým postojem a zkušenostmi žáky motivovat a inspirovat k činnosti. Veškeré dovednosti a pracovní návyky získávají žáci v přímých pracovních činnostech. Náplň a pojetí předmětu napomáhá žákům při profesionální orientaci.

Hospitované hodiny jsou pro žáky efektivní a mají dobrou úroveň.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Už od prvních tříd jsou žáci vedeni k samostatnosti a odpovědnosti za svou práci (využití žákovské knihovny při zpracování referátů a pod.). Žáci se dokázali rychle soustředit na splnění zadaného úkolu. Kladně je třeba hodnotit úroveň vědomostí, dovedností a pracovních návyků žáků v gramatice ve třídě IV. A, literární znalosti žáků v V. B, zběhlost žáků při výuce v počítačové učebně a kvalitní činnosti při hodinách hudební výchovy.

Během inspekce vystupovali žáci školy otevřeně a přátelsky, s dospělými komunikovali bez zábran. Svoje názory, některé kritické, vyjadřují i ve školním časopise „O nás pro Vás.“ Základní pravidla chování jsou stanovena ve školním řádu, zde nejsou deklarována dostatečně práva žáků. Ředitel školy předložil ČŠI osnovu nového školního řádu, který by měl platit od 1. září 1999.

Vytváření správných hodnotových postojů je velmi důležité s ohledem na sociokulturní skladbu žáků v této sídlištní škole (dle sdělení ŘŠ více než 60 % žáků nemá dobré domácí zázemí). Vedení školy toto řeší preventivně širokou nabídkou mimoškolních aktivit, prací výchovného poradce, preventisty v oblasti návykových látek. V každé třídě je znatelně vyznačeno telefonní číslo linky důvěry.

V této oblasti hodnotí ČŠI školu jako dobře fungující.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Této oblasti je věnována náležitá pozornost z důvodů preventivních. V sedmi zájmových kroužcích (informatika, cizí jazyky a sport) je zapojeno zhruba 250 žáků. Škola pořádá školní sportovní turnaje, netradiční akce (diskotéky, karnevaly a pod.). Hlavně ve sportu dosahují žáci školy významných úspěchů ve vyšších kolech v kopané a lehké atletice (3. místo v národním kole Puma cup 1997). Jména vítězů a reprezentantů jsou zveřejňována, získávají též drobné odměny. Předmětové olympiády a soutěže jsou též na škole organizovány.

Vzdělávací program doplňují kulturní programy (každá třída cca 2x ročně), nejruznější exkurze a výlety. Je organizován též prázdninový tábor odbíjené v Českém ráji. Každý měsíc vychází nové číslo školního časopisu, který žáci připravují bez zásahu učitelů.

Žáci školy se prezentují i na veřejnosti, spolupracují s domovem důchodců (Vánoce, Den matek a pod.).

V oblasti dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost, hodnotí ČŠI školu jako nadprůměrnou.

8 Další zjištění

Dopravní výchova

Učitelky 1. ročníků mají zpracovány tematické plány. Dopravní výchova se provádí v prvouce, vlastivědě, tělesné výchově. Letos se opět žáci zúčastní výuky na nově otevřeném Dětském dopravním hřišti.

Dopravní výchovou se zabývají vyučující v rámci jednotlivých předmětů v souladu s učebními osnovami.

Lyžařský výcvik žáků

Lyžařský výcvik žáků proběhl v tomto školním roce od 4. do 11. ledna 1999 v Kořenově. Zúčastnili se převážně žáci 7. ročníku. Při organizačním zajištění a náplni kurzu vycházel vedoucí LVZ z platných metodických pokynů MŠMT ČR (čj. 25861/93-50 a čj. 24799/93-50), které se týkají uvedené problematiky. Všichni instruktoři splňovali kvalifikační předpoklady.

Lyžařský výcvik žáků byl připraven, organizačně zajištěn a proveden v souladu s platnými metodickými pokyny.

Individuální výuka

Škola poskytuje jednomu žákovi 3. ročníku se souhlasem Školského úřadu v Ústí nad Labem individuální výuku. Žák dochází do školy denně na tři vyučovací hodiny a vzdělává se podle individuálního plánu v českém jazyce, matematice a prvouce. Přestože výuka obtížně zvladatelného žáka přináší vyučujícím problémy (žák je velmi náladový, někdy odmítá pracovat), škola akceptovala doporučení PPP a odborného lékaře, aby mohl zůstat v rodinném prostředí a nemusel být umístěn v ústavu.

ZÁVĚRY

Škola má pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu velmi dobré materiálně technické, psychohygienické podmínky i personální podmínky. V průběhu inspekce nebylo zjištěno neplnění učebních osnov. Z hlediska kvality a výsledků vyučování byly hospitované hodiny hodnoceny převážně jako spíše nadprůměrné. Nadprůměrná je nabídka a systém mimoškolních aktivit.

Celkově ČŠI hodnotí školu ve sledované oblasti jako spíše nadprůměrnou.

Doporučení ČŠI k další činnosti školy:

- Na 1. stupni se systematicky věnovat rozvoji komunikačních dovedností,
- vést žáky důsledně k práci s chybou, sjednotit se na způsobu vedení oprav,
- využívat ve výuce nástěnné přehledy mluvnického učiva, pracovat častěji ve vyšších ročnících 1. stupně s jazykovými příručkami,
- u žáka, kterému škola zajišťuje individuální výuku, vést záznamy o docházce a probraném učivu,
- provést srovnání probíraného učiva českého jazyka - mluvnice s osnovou,
- konkretizovat tematické plány v literární výchově 2. stupně,
- projednat se zřizovatelem možnost rekonstrukce povrchu školního hřiště,
- provést výměnu nevyhovujících židlí ve třídě VII. B,
- do nového školního řádu zapracovat práva žáků,
- zajistit větší informovanost učitelů 2. stupně o aktivizujících metodách, ty pak uplatňovat ve vyučování, např. metody situační, herní, práce v týmu atd.,
- vybavit kabinet českého jazyka celou sadou nových Pravidel českého pravopisu,
- zajistit informovanost zákonných zástupců žáků prostřednictvím žákovských knížek ve všech vyučovacích předmětech.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Miroslav Hyška v.r.

členové týmu Marta Dolinská v.r.

Mgr. Věra Heřmánková v.r.

V Ústí nad Labem

dne 15. dubna 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 19. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Hraba v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	23. dubna 1999	066 341/99-5020
Školský úřad:	23. dubna 1999	066 342/99-5020

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	nedoručeny